

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 8 juli 2011 inzake de implementatie van het Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren (*European Qualifications Framework for Life Long Learning*, afgekort *EQF*) rapport (Kamerstuk 30 012, nr. 34).

De voorzitter van de commissie,
Van Bochove

Adjunct-griffier van de commissie,
Thomassen

Inhoudsopgave

- I. Vragen en opmerkingen uit de fracties**
 - 1. Inleiding
 - 2. EQF en NLQF
 - 3. Beleidsreactie
 - 3.1 Overige kwalificaties
 - 3.2 Kosten van inschaling
 - 3.3 Positionering van het vwo
 - 3.4 Oriëntatieonderscheid in het hoger onderwijs
 - 3.5 Inschaling van vmbo en mbo-2 op hetzelfde niveau

- II. Reactie van de minister**

I. Vragen en opmerkingen uit de fracties

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het rapport van de Adviescommissie NLQF – EQF en de beleidsreactie van de minister. Zij stellen hierover nog enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het voorliggende advies van de commissie NLQF-EQF en de beleidsreactie van de minister.

De leden hechten grote waarde aan het principe van een Leven Lang Leren, ook in een internationale context. Het is van belang dat mensen kansen en mogelijkheden hebben om zich op latere leeftijd te ontwikkelen of om extra, nieuwe competenties te vergaren die hun maatschappelijke en arbeidsmarktpositie versterkt of verbeterd. Het vergroten van de (internationale) duidelijkheid over het niveau van competenties of kwalificaties van mensen kan daar aan bijdragen en derhalve ook op de steun van genoemde leden rekenen. De leden hebben nog wel enkele vragen aan de minister.

De leden van de CDA-fractie hebben zich in het verleden zeer positief uitgelaten over het European Qualification Framework, want de leden zien de voordelen van betere informatie over onderwijsniveaus in een steeds groter wordende arbeidsmarkt. Opleidingen worden vergelijkbaar op grond van een systeem dat leerresultaten als uitgangspunt heeft: kennis, vaardigheden en competenties.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van het rapport van de Adviescommissie NLQF – EQF en de beleidsreactie van de minister.

2. EQF en NLQF

De leden van de VVD-fractie stemmen in met het civiele effect van het Nederlands Kwalificatie Kader. Deze leden zijn van mening dat op deze wijze het Nederlandse onderwijs niet alleen internationaal vergelijkbaar wordt, maar ook de vergelijkbaarheid van het particuliere niet-bekostigde onderwijs in ons eigen land toeneemt. Brancheorganisaties kunnen een aanvraag indienen om het niveau te laten beoordelen. De kwalificatieniveaus bieden geen doorstroomrechten, maar bieden transparantie qua niveau. Kan de minister toelichten of de kwalificatieniveaus wel ten behoeve van de verstrekking van zogeheten EVC's (Elders Verworven Competenties) kunnen dienen? In het rapport lezen de leden dat dankzij dit kader niveaudifferentiatie zichtbaar wordt, omdat het kwalificatiekader stelselneutraal is. Kan de minister toelichten waarom Nederland een eigen kwalificatiekader «bovenop» het Europese kader heeft laten opstellen?

Ziet de minister dit, met deze leden, als een verfoeilijke extra Nederlandse regeling bovenop Europese regels? Wat is de reactie van de minister op het extra startniveau dat het Nederlandse Kwalificatiekader biedt ten opzichte van het Europese Kader?

De leden van de CDA-fractie constateren dat, om op termijn de koppeling van een nationaal kader (NLQF) aan het EQF mogelijk te maken, een Nationaal Coördinatiepunt wordt ingesteld. Kan de minister al iets zeggen over de taken, verantwoordelijkheden en werkwijze van dit op te richten coördinatiepunt? Op welke wijze denkt de minister de onafhankelijkheid van de onderwijssectoren en een voldoende deskundigheidsniveau te borgen? Vooral nog wordt het coördinatiepunt aangehangen aan het Kenniscentrum EVC. Ziet de minister op termijn een gezamenlijk instituut voor EVC en EQF? De leden geven aan te hechten aan de rol van het Nationaal Coördinatiepunt. Desalniettemin moet ervoor worden gewaakt dat door de werkzaamheden van dit punt geen belemmeringen worden opgeworpen voor Nederlanders om in de EU te studeren of te werken. Gaarne vragen de leden om een reactie van de minister. De leden stellen vast dat de minister terecht constateert dat het NLQF geen herziening van het Nederlandse onderwijsstelsel inhoudt. Tevens geeft de minister aan dat het NLQF niet geschikt is om in detail de in- en doorstroomrechten te regelen. Welke functionaliteit ziet de minister voor het NLQF binnen Nederland en ziet de minister ook buiten de functie van koppeling aan het EQF nog andere functies binnen de EU?

3. Beleidsreactie

3.1 Overige kwalificaties

Een kernvraag die de leden van de VVD-fractie stellen, is waarom hier een minimumnorm van 400 uur wordt gesteld. Het niveau van de opleiding is immers gebonden aan het leerresultaat en niet aan de duur, tijd of studiebelasting van een opleiding. Tevens stelt de OECD (2010) dat de gemiddelde duur die een volwassene aan het Leven Lang Leren besteedt in Nederland onder de genoemde 400 uur uitkomt. Door een minimumnorm te stellen, bemoeilijkt dit kabinet in de ogen van deze leden evenwel het kortdurend onderwijs als kans voor volwassenen op na- en bijscholing. Ook kortdurende opleidingen zouden in de ogen van deze leden een aanvraag moeten kunnen doen tot beoordeling van het niveau. Juist de particuliere sector hecht grote belang aan de openstelling van het NLQF voor de categorie «overige kwalificaties» en de minister omarmt dat voorstel. Ook korte opleidingstrajecten kunnen leiden tot verbetering van de arbeidsmarktpositie en – mobiliteit van Nederlanders. Graag vernemen de leden de reactie van de minister.

De leden van de PvdA-fractie hechten aan een eenvoudige procedure voor het laten inschalen of herzien van een kwalificatie. Kan de minister aangeven of en hoe er gekeken wordt naar beheersing van administratieve lasten en overzichtelijke procedures voor instellingen om het niveau van opleidingen inzichtelijk te maken voor inschaling/herziening?

De leden van de CDA-fractie constateren dat waar het gaat om de overige kwalificaties, de minister aangeeft dat de ondergrens voor opleidingen 400 uur dient te zijn. Dit is conform het advies. Waarom kiest de minister voor zo'n rigide grens? Ziet de minister in het NLQF/EQF geen ruimte voor kwalificaties van een iets geringere omvang? Is er geen ruimte voor maatwerk, zo vragen de leden van genoemde fractie.

3.2 Kosten van inschaling

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de minister in haar beleidsreactie stelt dat de kosten voor inschaling en herziening van kwalificaties voor een NLQF-niveau voor rekening van de onderwijsinstellingen zelf zijn. De leden menen waar te nemen dat de minister nog geen definitieve keuze heeft gemaakt voor de wijze waarop er met kosten wordt omgegaan in het eerste jaar voor de generieke inschaling. Kan zij aangeven of nu geldt dat bij aanvang deze kosten niet voor rekening van instellingen zijn? Zo nee, wanneer wordt dit dan duidelijk? Wat zijn de gevolgen voor de dekkingsgraad van de instellingen die zich laten inschalen indien de kosten wel voor rekening van de instellingen zijn?

De leden van de SP-fractie willen weten waarom ervoor is gekozen om ook privaat gefinancierd onderwijs vrij te stellen voor de kosten in het eerste jaar dat wordt gewerkt met het NCP EQF. Hoeveel geld zou de overheid dat eerste jaar betalen voor het privaat gefinancierd onderwijs?

3.3 Positionering van het vwo

De leden van de VVD-fractie vragen hoe het niveau van de Associate Degree zich verhoudt tot dat van het havo en het vwo.

De leden van de CDA-fractie beoordelen de redenering die gevolgd is om het vwo op niveau 5 te beoordelen, positief. Hetzelfde geldt voor de beoogde evaluatietermijnen.

3.4 Oriëntatieonderscheid in het hoger onderwijs

De leden van de VVD-fractie zijn voor vergelijkbaarheid maar niet voor het gelijk trekken van de titulatuur in het hoger onderwijs. Hoe verhoudt het verschil in niveaus tussen het hbo en het wo zich tot de plannen van de staatssecretaris om de titulatuur voor deze studies internationaal vergelijkbaar te maken? Het verschil in oriëntatie tussen beroepsgericht en academisch moet zichtbaar blijven. Graag vernemen deze leden de reactie van de minister.

3.5 Inschaling van vmbo en mbo-2 op hetzelfde niveau

De leden van de VVD-fractie vragen of de minister nogmaals kan toelichten waarom vmbo en mbo-2 op hetzelfde niveau worden ingeschaald. Vooral de toelichting dat het in het Kwalificatiekader gaat om niveaus van leerresultaten, «waarbij de arbeidsmarktrelevantie verschillend kan zijn» is onduidelijk in de ogen van de leden. Deze leden zien bezwaarlijk in hoe iets hetzelfde kan zijn en desniettemin kan verschillen.

De leden van de PvdA-fractie vragen de minister om toch nog verduidelijkend in te gaan op de wijze waarop onderscheid kan worden gemaakt tussen opleidingen die niet als startkwalificatie gelden (vmbo) en opleidingen waar dat wel voor geldt (mbo-2) waarbij er een gelijk NLQF-niveau van toepassing is. Op welke wijze kunnen instellingen en met name bedrijven in het buitenland vaststellen dat hier sprake is van een gelijk kwalificatieniveau maar van een afwijkend gewicht op de arbeidsmarkt?

De leden van de CDA-fractie stellen vast dat over de inschaling van het vmbo een kwestie aan de orde is gesteld over het gelijk stellen van vmbo met mbo2. Zou er geen verschil moeten zijn tussen de verschillende leerwegen in het vmbo? De leden vragen of de minister een mogelijkheid

voorziet dat de mbo-opleidingen niveau 4, die in de toekomst een vierjarige opleidingsduur behouden, niveau 5 gaan krijgen en de 3-jarige opleidingen niveau 4.

De leden van de SP-fractie vragen waarom er gekozen is om bepaalde mbo-opleidingen op hetzelfde niveau te zetten als het vwo? Aan welke opleidingen wordt gedacht? Wat zijn de criteria voor een mbo-opleiding om NLOF niveau 5 ingeschaald te worden, hetzelfde niveau als voor het vwo?

II. Reactie van de minister